

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

NR. 17

83. ÅRGANG
18. SEPTEMBER

1971

**I DAG SKRIVER VI BL.A. OM:
KOMMUMEVALGET MANDAG,
PRESTENES IDENTITETSKRISE,
DEN FREMRAGENDE JAPANSKE
DIKTER ENDO, EN «BRITISK
FILM-TRIUMF», KLOVNEN O.A.**

PRESTENE OG

AV PATER

Kirken eksisterer, ikke for sin egen skyld, men for den verden i hvis midte den befinner seg. Etter hvert som denne sannhet, klart fremsatt av Det annet Vatikankonsil, blir dypere forstått av flere og flere av Kirkens medlemmer, gjennomgår også prestens tradisjonelle «image» en tilsvarende forandring. Den verden som Kirken i dag befinner seg i, og det samfunn presten skal virke i i dag, er ikke lenger et lukket feudalt, jordbrukssamfunn, men et åpent, demokratisk, industrialisert og urbanisert samfunn. Til dette kan føyes de om seg gripende anti-institusjonelle følelser som folk flest er besatt av i dag, samt den sterke reaksjon mot enhver ideologi som prøver å rettferdiggjøre en overlevert maktposisjon. Ikke rart at prestene befinner seg i en alvorlig konflikt-situasjon, en som går under navnet *identitetskrise*. Krisen skyldes ikke prestenes eget hovmot eller deres moralske lunkenhet. Den skyldes i første rekke forhold i den struktur innen hvilken prestene må leve og arbeide. Det er derfor maktpåliggende at det prestelige «image» blir restrukturert i overensstemmelse med den aktuelle situasjon i dagens verden. Den kommende Bispesynode (som begynner den 30. september) har blant annet til oppgave å ta seg av dette anliggende.

I.

En prest er Kirkens mann. Men hva er Kirken? Den hellige skrift gir oss en viktig orientering om dette: Alt ved profetene lovet Gud at han ville sende sin Ånd over menneskeslekten. Det betyr i denne sammenheng at menneskene skal bli satt istand til å handle etter Guds vilje. Samtidig har Gud latt sin Ånd være virksom i profetene, spesielt når de måtte opptre som det utvalgte folks ubehagelige refsere. Med det krav han fremsatte om at Guds folk skulle ta imot ham som den der var sendt av Faderen, fornyet Jesus profetenes rop om omvendelse. Med dette rop har han på nytt sammenkalt (ecclesia) menneskene på den vei som hans ord og hans virke viste hen til. Således

har Gud gjennom ham samlet seg et nytt folk, en ny Guds menighet, Jesu Kristi Kirke, som er «vi». Til denne sin Kirke, har Herren lovet og gitt den Hellige Ånd, den er Kirkens livsprinsipp hvis oppgave det er å la Jesu ord og virke forbli levende i Kirken. Det er derfor nettopp denne Hellige Ånd som alltid på nytt setter Kirken i bevegelse og sørger for at den, som Guds pilgrimsfolk, alltid er «underveis». Når vi besinner oss på at det er Jesu Hellige Ånd vi har å takke for at vi er kristne, da forstår vi at vi er et «folk» som Den Hellige Ånd har sammenkalt (ecclesia). Gud hjelper og bistår dette folk med hvilket Han er «underveis».

Følgelig: Kirken er ikke noe «statisk», den er ikke som et praktfullt byggverk på et fjell. Kirken er noe «dynamisk», den er et folk, et fellesskap eller et samfunn som Den Hellige Ånd har sammenkalt. Mennesker som derfor er rede til å la seg lede av den samme Ånd. Og som når det er nødvendig, vil la seg forandre og fornye av Ham.

Likevel: for ikke å utsette det som er «Åndens» for vår egen vilkårlighet og for at vi skal kunne bedømme «åndene» og ikke forveksle dem med Den Hellige Ånd, har Herren selv gitt oss (Johannes-evangeliet) visse avgjørende kriterier. «Men Talsmannen, Den Hellige Ånd, som Faderen sender i mitt navn, han skal undervise dere om alt og la dere minnes alt hva jeg har sagt.» Og igjen: «Men når Han kommer, Sannhetens Ånd, da skal Han føre dere frem til hele sannheten. Han skal kaste glans over meg, for det er av mitt Han skal ta og forkynde dere.»

Vi kan og må derfor si at Den Hellige Ånd er virksom i Kirken hver gang den lar seg minne om alt hva Jesus har sagt og gjort. Når den lar seg føre fremad til «all sannhet» på en slik måte at den i alt lar seg fornye av og i denne Ånd. Den kristne kirke, som er «vi» vil aldri kunne tillate seg å sette opp våre egne tanker og ønsker som normative for Kirken. Den er tvert imot forpliktet på det strengeste til å la det som Jesus, Guds Sønn og Menneskesønnen hadde å si om Gud og mennesker være normative for Kirken til enhver tid. Det og det alene.

Når Paulus skriver i Efeserbrevet: «Dere... er medborgere med de hellige og hører Guds eget husfolk til, apostler og profeter er den grunnvoll dere bygger på», da forstår han Kirken slik: et samfunn av dem som erkjenner sitt ansvar ansikt til ansikt med Jesu budskap. Og som i fellesskap samarbeider om dets aktualisering i de skiftende tiders løp.

II.

Dette er en felles oppgave for hele Guds folk som er Kirken. Alle har

BISPESYNODEN

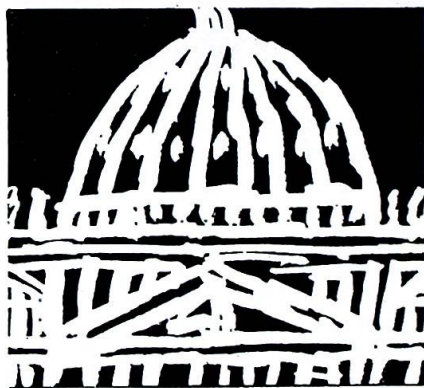
D. J. BOERS, OFM.

ansvar for dens fullførelse. Likevel er det blant Kirkens medlemmer dem som har et spesielt ansvar, Kirkens prester. Som alle andre i Kirken og i fellesskap med dem, har en prest denne forpliktende oppgave: i ord og gjerning å minne verden om alt det Jesus sa og gjorde. Men når presten er spesielt utvalgt til dette, betyr det at hans ansvar er desto større. Fordi presten, i større grad enn hans medkristne vanligvis har anledning til, har beskjeftiget seg med Jesu budskap, og fordi han frivillig har bestemt seg til helt og holdent å leve og arbeide for dette budskap, har biskopen i prestevigselen gitt ham et helt spesielt verv: han skal fra nå av lede en kristen forsamling eller menighets eukaristiske sammenkomster, han skal tale til menigheten om Jesu budskap og han skal lede menigheten slik at den kan være for menneskene etter Jesu Ånd og etter Hans eksempel.

Dette er en prests ministerium eller tjeneste. Og her er det at Kirkens andre medlemmer har sin oppgave når det gjelder deres «egne» prester. Vi skal nemlig ikke være blinde for at det er de forventninger vi selv har som i det lange løp på en avgjørende måte vil bestemme prestens art og formen og innholdet av hans virke. Det er derfor viktig å tenke gjennom dette: Hvilke forventninger er det rett og riktig å ha til den som skal lede en menighet? Og dette må selvfølgelig bestemmes ut fra de idéer vi, etter Guds ord, har om vårt eget medlemskap i Kristi Kirke og om det ansvar vi følger har for Jesu budskap og dets virkeliggjørelse i dagens verden.

På et slikt grunnlag vil vi frem for alt ha rett til å vente at en prest, ved det han sier og gjør, minner oss om Jesus, Hans ord og Hans virke og liv. For: det kan bare være den prest som får oss til å «minnes» Jesu ord og gjerning som kan lede en menighet i Helligånden til «all sannhet». Det er bare en slik prest som bringer Kirken videre på Jesu sannhets vei. Bare en slik mann kan forandre og fornye og hjelpe menneskene hen mot det nye liv i Kristus.

De kristne vil vente på sin side at presten aksepterer dem som medarbeidere i dette «å minne» verden i ord og gjerning om Herren. De vil vente at presten skal være oppmerksom på de initiativ som tas i så måte i andre menigheter. Ikke for å kritisere dem, men for å la seg inspirere av dem i sin gjerning. Fordi Kirken er Guds folk, alltid underveis, skal

de vente at presten i sitt virke ikke bare tar behørig hensyn til det som engang var — for den levende Guds folks fremtid spirer frem, i organisk kontinuitet, fra dets fortid. De vil samtidig vente at presten er oppmerksom på «tidenes tegn» og at han i sin gjerning også svarer på de fordringer som stilles Kirken i nye og skiftende situasjoner. De vil derfor ikke ta det ille opp om han av denne grunn — for å lede oss til «all sannhet» — forsøker å forandre både det ene og det andre. De vil være ham takknemlig om han ikke bare bokstavtro gjentar en gammel læres formel, men sammen med sin menighet forsøker å forkynne den kristne overleverte tro i en slik sprogragt og på en slik måte at Jesu budskap kan formidles til en ny og yngre generasjon. Eller til en slekt som lever og strever, ikke i hyrdenes Galilea, ikke i imperiets Roma, ikke i en patriarkalsk middelalder eller i en triumfalistisk barokk, heller ikke i det 19. århundres besteborgerlighet, men i det 20. århundre.

Selvfølgelig vil man også kritisere

presten, om man, ut fra det bibelske kirkebegrep, kommer til den konklusjon at hans atferd står i motsetning til det han sier. Eller at han ikke gjør rett mot det som ubetinget hører til menighetens liv. Men samtidig, sammen med eventuell kritikk, skal man også, etter evne og anledning, tilby ham samarbeide i menigheten. Vi vet jo av egen erfaring at intet menneske kan være spesialist eller fagmann på alle områder. Og helt spesielt vil man på denne måte samarbeide med ham: ved å forsøke, sammen med ham, å finne frem til de tidsmessige former og strukturer for prestenes liv og virke som svarer til Kirkens og de lokale menigheters virkelige og aktuelle tarv og behov.

Det er nemlig meget vel mulig at mange kristne i dag med sin kritikk av og klage over prestenes identitetskrise, som fra tid til annen i individuelle tilfeller kan gi seg de mest merkelige og uventede utslag, — også hos slike prester som man aldri skulle ha ventet det av — i farten glemmer moralen i Jeppe på Bjergets klage! Jeppe er blitt stadens fyllefant og gir skandale til byens borgere, men ingen spør hvorfor Jeppe er blitt en fyllefant. Vi skal ikke være blinde for det bastante faktum at en god del av dagens prestelige identitetskrise ligger nettopp deri at mange prester føler seg hemmet og tynget i sitt liv og gjerning av slike tradisjonelle metoder, former og strukturer, som sagtens engang i tiden kan ha vært formålstjenlige men som ikke mere passer eller strekker til i dagens forandrede kultursituasjon. Dette har i mange tilfeller ført til en sådan frustrasjon at mange prester ikke mere har kunnet bære det.

Det er lett å kritisere slike prester; det er lett å klage over deres tilsynelatende svikt og vankelmodighet. Det er bare det at det nytter så lite. Det er langt mere forstandig å gå inn for, sammen med dem, å finne en løsning på deres identitetskrise ved å hjelpe etter evne til at Kirken måtte finne frem til former og strukturer for deres liv og gjerning i dag som

(Forts. s. 273.)

Redaksjonell
kommentar
et par dager
før valget:

„PARTIPOLITIKK“

Hyrd brevet fra biskopene i Norden blir sikkert lest og studert i høst av katolikkene — og av mange andre selvfølgelig. Vi skal ikke forsøke å forenkle biskopenes omfattende arbeide på noen måte ved et sammen drag, leserne må ta på seg bryet med selv å lese det i sin helhet (forrige nummer av dette blad) og å tenke det gjennom. Her skal vi bare — siden det stunder mot valg i Norge — gjengi et lite utdrag om et spesielt punkt i hyrd brevet som muligens kan være til nytte i disse dager. Biskopene sier nemlig:

«Enhver borger med stemmerett er til en viss grad medansvarlig for sitt lands lover. Det II. Vatikankonsil oppfordrer katolikkene til å gå inn i det politiske liv og stemme ved valgene («Kirken i verden av i dag», 75). Når katolikker velger, eller deltar i annen politisk virksomhet, bør de huske at den lovgivning de ønsker å støtte skal fremme livet og verne om menneskerettighetene. Ikke desto mindre mener vi at en katolikk kan gi sin

stemme til et parti, som på enkelte punkter fremmer en politikk som ikke stemmer overens med hans overbevisning — således for eksempel et parti som fremmer en tvilsom abortlovgivning. Men uansett hvilket parti han gir sin støtte, må han innenfor dette parti gjøre sine kristne overbevisninger gjeldende.»

Vi skulle anta at dette er en meget viktig vurdering for mange av våre trosfeller som hittil av lojalitets hensyn og i forståelig forvirring har følt seg bundet ved stemmegivning under et valg på grunn av en eller annen bestemt programpost. Man følte seg kanskje hjemme i et bestemt parti, på den annen side inntok det samme parti i en sak et standpunkt som var i åpenbar strid med Kirkens lære. Hva så? Muligens førte det til at enkelte av oss unnlot å stemme — og unnlot å ta på oss ansvar.

De nordiske katolske biskopers ord om dette skaper pusterom og frihet for oss i slike saker blant annet.

Bildet under disse linjer forteller muligens noe om andre tiders holdning til slike spørsmål i Kirken. Det har vel vært perioder de siste femti og hundre år i historien da både ordenssøstre og det overveiende antall av legfolk gikk til stemmeurnene ledet av andre røster enn bare sin egen vurdering, enten det nå gjaldt utenrikspolitikk, rikssavgjørelser eller det kommunale styre og stell. Som i så mange andre ting kom det en forandring i disse ting med Det annet Vatikankonsil og fremvoksten av en ny type, godt utdannede, politisk bevisste legfolk. Og med det siste hyrd brev får ihvertfall nordiske katolikker det hele svart på hvitt.

Den enkelte katolikk må selv ta ansvar for sin politiske stemmegivning. Og innenfor det parti han velger forsøke å representere blant annet mange hovedlinjer i sitt kristne standpunkt.

Det er vanskeligere enn før, utvilsomt. Men også sikkert bedre.

A.R.

STOR DIKTER

I første halvdel av dette århundre ble det skapt en fin tradisjon av moderne katolsk diktning. Vi kan med adskillig stolthet nevne navn som Bernanos, Mauriac og Graham Greene. Med solid bakgrunn i katolsk arv og lære brøt de samtidig uredde helt nye veier, man finner lite av den såkalte kristelige litteraturs blodfattige fromhet hos disse forfatterne. Og de får heldigvis følge inn i 60- og 70-årene av nye navn: vest-tyskeren Böll som forøvrig nå vel er på Oslo-besøk, er allerede kjent og akttet. Og i en av hostens betydeligste oversettelser møter vi japaneren Shusako Endo (født i 1923). Greene har offentlig bemerket at hans bok *SILENCE*, på norsk *TAUS HIMMEL* (Gyldendal), «er den beste japanske roman jeg noensinne har lest». Etter undertegnede mening kunne han godt tatt litt sterkere i: Endos diktning er på høyde med det beste i Greenes eget forfatterskap, han er en verdig arvtager av omtalte tradisjon.

La meg først med noen få ord presentere Endo: Han er katolikk, 48 år gammel. Han ble født i Mandsjuria og kom først til Japan som tiåring. Da han begynte å studere engelsk litteratur ved Kejo-universitetet, brøt faren forbindelsen med ham, det er faktisk en av de få ting som forlaget opplyser om mannens unge år. Senere arbeidet han med fransk litteratur, frem for alt med Mauriac og andre moderne katolske forfattere, fra 1950 oppholdt han seg i tre år i Frankrike. I tiden som fulgte kom det fra hans hånd en serie noveller som ga ham et navn som en av de betydeligste japanske diktere av den unge generasjon. Hans produksjon i de årene som gikk forut for utgivelsen av *Taus himmel* omfatter foruten novelene flere romaner, en del essays og en biografi om markien av Sade. En scene-versjon av *Taus himmel* er oppført under tittelen *Gullandet*.

Dernest den foreliggende bok:

Fortellingen foregår på 1600-tallet i Japan, det har allerede i flere år pågått en siveynsløse og blodig offisiell forfølgelse av de kristne. Prester og legfolk blir torturert og henrettet hvis de ikke tramper på et Kristus-bilde og avsverger sin tro. Mange valgte martyriet, og i de fattige landsbyene levet hemmelige menigheter vi-

dere, ofte i årevis uten prest. Så når et rystende budskap Roma, selveste pater superior, Ferreira, misjonsleder i tyve år, har ikke holdt ut pinslene da han ble fanget, han har trampet på bildet, han er en frafallen. For å bringe de japanske kristne ny hjelp under disse prøvelsene og får å skaffe seg rede på Ferreriras skjebne blir tre portugisiske prester sendt rundt Kapp det Gode Håp til Macao og siden blir to av dem i all hemmelighet smuglet i land på den japanske kyst. Dramaet kan begynne.

Ifølge forhåndsmotalen «samler hovedinteressen seg om en av prestene, hans kval over egen svakhet stilt overfor tortur, over Guds vedvarende taushet på tross av prøvelser de kristne utsettes for og over en voksende mistanke om at kristendommen ikke kan slå rot i Japan.» Men dette er vel egentlig en svært overfladisk vurdering av et stort dikterverk. Det er flere lag i denne fremragende boken, og presis som den unge presten Ferreriras tidligere elev på seminaret i Europa, pater Roderigues, tvinges dypere og dypere inn i den tro og de mysterier han hadde så mange romantiske og store drømmer om, slik flekker Endo av de forskjellige hudlag, ubønnhørlig. Til sist står dikteren og leserne der rett overfor den samme tro og de samme mysterier, men alt er forandret. Som Roderigues roper et sted: *Himmelen er ikke slik dere forestiller dere*, på samme måte skal vi forstå hvorfor prestens gjerning aldri kan måles med vanlige regler for god oppførsel, mot osv. «Der finnes hverken sterke eller svake... Sikkert ville hans kolleger fordømme ham hva han hadde gjort og kalle det et sakrilegium. (Han hører et skriftemål etter å ha trådt på Herrens ansikt.) Men selv om han forrådde dem, forrådde han ikke sin Herre. Han elsket ham nå på en annen måte enn før. Alt som hittil har skjedd, hadde vært nødvendig for å føre ham så langt. «Fremdeles er jeg den siste prest i dette land. Men Vår Herre tidde ikke. Og selv om han hadde tidd, ville mitt liv frem til denne dag ha vidnet om ham.»

Det ytre lag av boken bekrefter på den måte pater Ferreriras frafall. Selv de mest heroiske og vakreste drømmer og heltegjerninger raser sammen i dette land hvor man aldri

Shusako Endo.

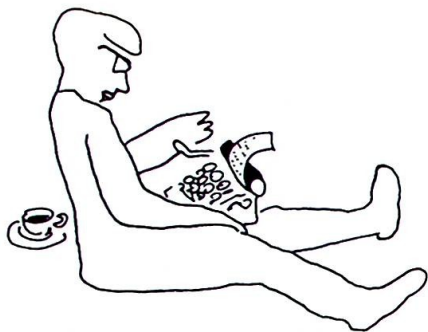
blir ett med folket, men kommer som bærere av en fremmed kultur. De fattige bønders Guds-bilde lignet ikke alltid på Kirkens, sprogvanskeligheter vanskeligjorde misjonærenes arbeide, de bar på en forestilling om det ærefulle martyrium som av og til kanskje bare ble en blodig byrde for flokkene av troende, de andre var *hedningene*, sjelden noe annet. Når de harde forfølgelsene setter inn, med arrestasjoner, tortur og brutale henrettelser svikter tilsynelatende grunnlaget selv for en del av prestene. I tankene er det lett nok å dø for de gode og de vakre. Det vanskelige er å dø for de elendige og de fordervede. Og hele tiden, bakom den deprimerende stillheten fra havet, føltes Guds taushet. Det er som om Gud sitter taus, med armene over kors, mens menneskene roper i angst.

Pater Roderigues blir alene i dette, og gripes av en vill frykt. Engang hadde hans ordensbrødre — han er jesuitt — hatt alvorlige diskusjoner om deres ordensdrakt i Japan skulle være av silke eller bomull, de hadde blitt mottatt med blomster, blitt æret, de hadde ikke flyktet opp i fjellene som forbrytere. Omkring 1630 er situasjonen grusom hard for de kristne, de herskende klasser i landet synes å overgå hverandre med å finne og straffe de troende. De henger dem med hodet ned i den fryktede Pølen, fester dem til stokker på stranden før tidevannet kommer, pakker dem inn i halmmatter og drukner dem. Men først og fremst: de forsøker med trusler og vold å få dem til å fornekte sin tro offentlig, forsøker å tvinge dem til et frafall som for godt skal gjøre dem til fanger av sin egen skyldfølelse,

(Forts. neste side)

ONSDAGS- BREVET

Kjære alle sammen.

Hver redaksjon, også ST. OLAVS ganske beskjedne sådanne, mottar hver uke bunker av gratis informasjonsstoff fra forskjellige kilder. Redaksjonene skal ikke først og fremst gjennomlese dette på jakt etter komma-feil og så bringe det videre til lesernes kjennskap. Såvidt jeg oppfatter det, er oppgaven å vurdere materialet etter beste evne og skille ut det man anser vesentlig — etter visse, kanskje for noen vage retningslinjer. For ST. OLAVS vedkommende vil slike retningslinjer helt opplagt bli gjennomføringen av Det Annet Vatikankonsils tanker og beslutninger, opparbeidelsen og sikringen av en fri og om nødvendig kritisk katolsk pressevirksomhet og et langvarig arbeide med å knytte norske katolikker

Stor dikter

(Forts. fra forrige side)

støtt ut av det japanske krigersamfunn og foraktet av de kristnes hemmelige grupper. Og presten Roderigues blir fanget, forhørt, isolert — til han også er moden for frafallet, mens andre japanske kristne drepes og lider rundt ham. «Det er en grense for hva vi kan lide», tenker han. Han setter spørsmålstegn ved sin tro, han finner til slutt det ansikt han elsker, Kristi ansikt, for å være heslig — han kommer sammen med Ferreira, kledd i japansk drakt, hundset, ydmyket, med japansk navn, gift på ydmykende vilkår — pater Roderigues har nådd sitt personlige Golgata. Han hadde ikke vært istand til å frelse de kristne han hadde kommet for å hjelpe, han hadde ikke engang hatt mot til å følge de tapreste av dem i døden. Ferreira sier til ham: «De skal nå utføre den mest smertefulle kjærlighetsgjerning som kan tenkes», og han trækker på det hellige bilde.

Det er en glede å kunne anbefale denne boken. Den er utmerket oversatt av Erik Gunnes, og antagelig en av høstens virkelige begivenheter på bokmarkedet. La Shusaku Endo så fort som mulig få lesere også i Norge.

Age Rønning.

informasjonsmessig til resten av verdenskirken.

La meg få gi et lite eksempel på hvordan en slik virksomhet fungerer. Fra forrige uke:

Vi hadde fått stoff fra to forskjellige kilder i hendene. Stoff av for så vidt meget forskjellig art. Etter vår vurdering er det en sammenheng imidlertid. Det ene informasjonsmaterialet var en trykksak fra noe som heter TFP-hovedkvarteret på Rua Martim Francisco 669 i Sao Paulo i Brasil. På første ark var det et bilde av unge og til dels meget smukke katolske menn i ulastelige mørke dress, alle utstyrt med et slags mørkt og nesten skinnende sjal over skuldrene. En uniform, et symbol liksom. Teksten opplyste at de deltok i TFP-seminar i Brasil hvor de skulle utdannes til anti-kommunistiske aksjoner.

Jeg aner ikke hva TFP nøyaktig står for, og det er ikke min skyld. Vanlig presseskikk skulle tilsi at publikasjonen — en TFP Press Release — selv opplyste om det og gjenga navner på sin redaksjonelle ledelse, eventuelt på støtteorganisasjoner. Slik det nå kommer til Akersveien, muligens via en herværende ambassade, virker de stensilerte dokumentene som om de er sendt ut av visse sørgelig kjente krefter i europeisk politikk i 30-årene. En utilsiktet, men i mine øyne komisk setning kan ikke forandre dette hovedinntrykk: The seminars finish with Prof Plinico Correa de Oliveira's «Irreversibility of the Counter — Revolution» which usually receives standing ovations.

Så langt, jeg hadde nesten sagt *så godt*. Det er ikke vår mening å føre en lengere debatt om oppbygningen av ekstreme høyregrupper i Brasil som «vier seg til kampen mot kommunismen», mens hundrevis og tusener av deres landsmenn, prester, ordenssøstre og legfolk fengsles og tortureres — ikke minst i TFPs egen by, Sao Paulo. Men det som opprører oss er at en slik organisasjon tar den katolske Kirke til inntekt for sitt arbeide og — det viser seg på de følgende ark — knytter dette «korstog» mot de krefter som krever forandringer i det brasilianske samfunn sammen med en kamp for «å redde» Kirken fra en sammenvergelse — det vil til syvende og sist vel si fra Konsil-planene.

Det er ikke mulig å skru utviklingen i Kirken tilbake, hvor smertefull enn disse årene kan føles for noen. Men en publikasjon som den TFP utgir lever foreløpig på en drøm om at dette er mulig, om at det igjen skal være mulig å isolere Kirken og igjen knytte Kirkens ledelse til kampen for «det bestående», det vil si til kampen for fortsatt urettferdighet — i alle hellige tings navn.

De andre arkene jeg nevnte er utdrag av en preken holdt for katolsk ungdom på Mariaholm nylig, unge fra hele bispedømmet. Personlig synes vi tankene i denne preken (holdt av fransiskanerpater Arno) forteller noe mer alment og realistisk om dagens katolske kirke. Det var vel ikke så mye prakt i det enkle kapellet ute ved Øyern som i den basilika hvor Brasils «korstogsriddere» antagelig kom sammen, men tonen er ekte, pateren snakker om «de fremmede blant oss», plutselig er vi igjen, etter vår mening, på rett vei, i pakt med Konsilet og de siste pavers tanker om forholdet mellom Kirken og dagens verden. Først og fremst går vi oss ikke bort i ekstreme sammenslutninger, kolde idealer og gamle feil. Presten sier bl. a.:

Hvem holder egentlig mål som kristen? Det er ikke den overdrevent fromme, heller ikke den strenge asket eller den helt store velgjører som figurerer på avisenes førstesider (i Brasil og andre steder). Nei, det er den som i all enkelhet og uten pretensjoner gir en håndrekning til det trengende medmenneske. «Alt hva du har gjort mot den ringeste av mine brødre, det har du gjort mot meg.» Og disse medmennesker er de en-somme, de hjemløse, de fremmede blant oss. Dette skal vi merke oss, vi som lever i disse 70-årene.

Og pater Arno snakket videre om den mentalitetsforandring som trenges for at vi skal gjøre noe skikkelig med alt dette. De trenger vår våkenhet, vår forståelse og toleranse, vår overbærenhet og uselviskhet. Et virkelig fellesskap må bygge på disse ting.

Det er ikke særlig tvil på denne redaksjon om hva som er «best stoff» for ST. OLAV av disse to tingene. Det er på linje med våre ret-

HVOR STÅR VI I DAG?

Ved semesteråpningen av Det teologiske fakultet den 3. september talte professor Einar Molland om «Den romersk-katolske/evangelisk-lutherske teologiske dialog status i dag». Professor Molland er som kjent én av de faste medlemmene av den felles luthersk-katolske studiekommisjon som ble nedsatt etter forhandlinger mellom de to kirkesamfunnene i årene 1965—66, og som i alt består av fjorten internasjonalt kjente teologer.

Molland minte innledningsvis om at de siste offisielle religionsforhandlinger mellom katolske og reformatoriske teologer fant sted i 1540—41 i Hagenau og Regensburg etter initiativ fra den reform-katolske keiser Karl den 5. Til tross for at disse forhandlingene førte til enighet i spørsmålet om rettferdiggjørelseslæren (dog ikke om transsubstansiasjonen), ble resultatet forkastet av lederne på begge sider i striden, og de neste århundreder ble preget av kontroversteologien. Men selv i polemikkens tidsalder fantes det tross alt forsøk på å fremstille motpartens argumenter på en objektiv måte, og dette førte etter hvert frem til de metoder som konfesjonskunnskapen benytter seg av.

Det nye som er skjedd i de siste ti år, er imidlertid den økumeniske dialog og den økumeniske teologis frembryten. Professor Molland nevnte særlig tre faktorer som har gjort denne utviklingen mulig: For det første resultatene av det teologiske arbeide som er blitt gjort innenfor de to kirkesamfunnene i de to—tre siste generasjoner. Særlig er bibelforskningen kommet såpass langt at man i dag kan bedrive denne vitenskapen uten konfesjonelle briller. Dogmehistorisk forskning har klarlagt den organiske sammenheng som eksisterer mellom de dogmatiske formuleringer og den historiske situasjon som de oppsto under. For det andre betydde innbydelsen av ikke-katolske observatører til å delta under Vaticanum II et avgjørende gjennombrudd for økumenismen; og som tredje faktor

Professor
Einar Molland.

nevnte Molland den nye bevissthet om det felles ansvar overfor verden.

Han minte videre om at den økumeniske teologiske dialog mellom katolikker og lutheranere først kom i gang i USA i 1965 mellom representanter fra den katolske kirke og to av de tre lutherske kirker i Amerika. Dette arbeidet bygget på det som kalles den sammenlignende ekklesiologiske metode, dvs. at man ved sammenligning nøyer seg med å konstatere samstemmighet og ulikheter i de forskjellige teologiske spørsmål som blir tatt opp. Tre temaer ble behandlet, nemlig «Den nikenske trosbekjennelse», «En dåp til syndenes forlatelse» og «Nattverden som offerhandling». De to første var temmelig ufarlige emner, og det kunne da heller ikke forbause noen at man kom frem til meget stor enighet om disse spørsmålene. Men allerede dér kunne man gjøre to nyttige erfaringer, nemlig at de samtalepartnere ofte brukte samme ord, men i ulik betydning; og omvendt, at man ofte uttrykker samme tanke i temmelig ulike ordelag. Den andre erfaringen man høstet, var at der hvor uenighet fantes, fulgte den ikke alltid konfesjonsgrensene.

Det tredje temaet som ble tatt opp, «Nattverden som offerhandling», var naturligvis adskillig mer brennbart. Man kunne imidlertid fort konstatere at man på begge sider satt inne med feilforestillinger om hva som var motpartens egentlige nattverdssyn, særlig på bakgrunn av den liturgiske fornyelse på katolsk grunn. Lutheranerne ble nødt til å godta at den katolske kirke virkelig lærer at korsets offer ikke kan gjentas, noe også Tridentinum sier, men som aldri er helt ut blitt anerkjent som den autentiske katolske lære på protestantisk hold. Når videre den katolske kirke lærer at messeofferet er en «re-praesentatio» av Kristi offer, og lutheranerne at nattverden «aktualiserer» dette offer, må forskjellene sies å være temmelig minimale, hevdet videre professor Molland, som mente at man på bakgrunn av de amerikanske teologers arbeide, måtte si at meget av den tradisjonelle lutherske kritikk av det katolske nattverdssyn mangler basis. — I synet på embetet, et spørsmål som naturlig nok kom opp i forbindelse med eukaristien, viste det seg også å være en forbausende stor grad av overensstemmelse.

Av enda større betydning enn de forhandlinger som er blitt ført på det nasjonale plan i USA, vil den dialog bli som har funnet sted på verdensplanet i og med den katolsk-lutherske studiekommisjon som ble utnevnt
(Forts. neste side)

ningslinjer og vår oppgave å formidle noe av den forståelse pater Arno snakker om, ikke å mane frem politiske spøkelser som altfor ofte brukes til å dekke over egne skjevheter og ens egen gjennomførte urettferdighet.

Og for å gjøre det klart, har vi denne gang gitt mest spalteplass til TFP og dens aksjoner. Det underlige ved den katolske verdenskirke er at man får lære seg til å respektere og leve sammen med alle slags mennesker. Vi skal ikke skille lag med folk som professor de Oliveira, hvor mange klappsalver hans vise ord enn hilses med av en minoritet av trosfeller. Men vi har anledning til med glede å se frem til den dag da også han og hans «korsfarere» lytter til en preken fra Mariaholms realistiske miljø.

hilsen
ANDREAS LEGMANN

BØKER ER IKKE BLITT DYRERE!

Bøkene er fritatt
for moms — altså:

Kjøp verdifull
litteratur, den gir
glede og varer
lengel De får den i

ST. OLAV
BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo 1
Tlf. 20 72 48

En kloun

Jeg satt på tunnelbanen igjen, med fanget fullt av bøker, papirer og huskelapper. (Jeg holder av og til kontor fra Ensje til Jernbanetorget hvis det er plass.)

Rett overfor meg satt et fredelig ektepar, det måtte være ektepar. Eller søsken.

Stille mennesker. Litt kjedelige kanskje. Trodde jeg.

Knærne mine subbet av og til hennes høstkåpe eller hans hender, hver gang bukket vi til hverandre som om vi danset en slags pardans i gamle kostymer.

Så hendte alt sammen.

Damen reiste seg, støttet seg på hodet mitt og åpnet den øverste smale gluggen i vinduet. Jeg tok det pent selvfølgelig, hun var sikkert kvalm og trengte mer luft.

Jeg snuste undrende på den steinkalde støvrøyken som seg inn til oss fra den svarte tunnelen.

Hun satte seg og mannen reiste seg

med et påsatt smil. Halte opp et kulørt lommeterkle på størrelse med en vimpel, akte seg over på min benk og oppå knærne mine og ga seg til å klaske vimpelen mot ruten. Ingen sa et ord, jeg niholdt på mine papirer.

Efter et halvt minutt skjønte jeg at han på hennes oppfordring forsøkte å drepe en høstiller hveps eller jage den opp i den åpne gluggen og derfra ut i elendigheten.

Jeg holdt pusten enda det gjorde ubehagelig vondt i bena mine, forsøkte å vri ansiktet bort fra den flagrende kulørte kluten. Var så menneskevennlig som mulig.

Et velfornøyd rop fra henne varslet om at hvepsen var borte. Hun reiste seg, løftet armen og kåpen med og smelte igjen gluggen. Mannen klatret ned av meg, pakket sammen lommeterkleet og la det i lommen, begge satte seg og anla den opprinnelige uinteresserte og nesten sløve minen. Jeg så murrrende på dem, han hadde en lys og meget bløt hatt til en dyster, svart dress, slippet så ut som om det var knyttet en gang for alle, hun...

Jeg tok meg sammen, tilga mine fiender, sukket, senket øynene ned i boken igjen. Lette efter en kulepenn i innerlommen for å notere noe.

Plutselig hørte jeg stemmen hennes, klukkende og samtidig engstelig.

— Er du sikker på at den ikke satt fast i lommeterkleet?

Han før opp og begynte forfra igjen med å dra opp det kulørte tørkleet, ristet det godt mellom oss, så på meg og på sin kone, viftet med vimpelen litt mer. Ingenting der.

Igjen ble vimpelen pakket ned. Han satte seg. Det ble en slags fred.

Men da et lite hvinn fra fruene meddelte at en ny hveps hadde funnet oss, og mannen reiste seg halvt nok en gang — så samlet jeg mine saker bryskt sammen, knurret høyt og vennelig og flyttet. Lenger fremover i vognen.

Hva jeg mener med å berette denne historie?

Jo, nå skal dere høre: neste dag satt en ung dame overfor meg og vi raste gjennom den samme tunnelen. Jeg smilte til henne for å vise at jeg var vennlig stemt, helt ufarlig og slikt.

Og hun reiste seg og flyttet. Fremover i vognen.

Spørsmålet er: virket jeg på henne som den gjøken med det kulørte lommeterkleet virket på meg?

Klart at det gjør meg urolig. Bare tanken, mener jeg.

Hvor står vi i dag?

(Forts. fra forrige side)

av Vatikanet og Luthersk verdensforbund. Emnet for kommisjonens arbeide var «Evangeliet og Kirken», et sentralt luthersk tema. Denne kommisjonen hadde sitt avsluttende møte på Malta i februar i år, og resultatet av forhandlingene foreligger nå. Det vil først bli oversendt oppdragsgiverne, og vil sannsynligvis bli klart til å offentliggjøres tidlig i 1972, sa Molland.

Denne studiekommisjon har, i hvert fall delvis, brukt en annen metode enn de amerikanske forhandlingenes komparative ekklesiologi. Den har forsøkt å gjennomarbeide temaet «Evangeliet og Kirken» teologisk i fellesskap ut fra det felles utgangspunkt, nemlig Skriften, og ved å bringe inn de tradisjonelle, konfesjonelle synspunkter underveis. Ved dette har hele diskusjonen endret karakter, og man er kommet fram til enighet i helhetssynet på forholdet mellom Evangeliet og Kirken: Evangeliet er en frelsesbegivenhet som aktualiseres i Kirken, og Kirkens autoritet kan bare bestå i å tjene Ordet, ikke i å herske over det.

Når så resultatet av kommisjonens arbeide om kort tid blir lagt frem for offentligheten, vil det bli anledning til å kritisere det i detalj, hvilket nok også vil bli gjort, sa Molland til slutt, og det både fra luthersk og fra katolsk hold. Det er mulig at det vil gå som i 1540—41, nemlig at ireniske teologers synspunkter vil bli forkastet; men, mente han, i den kirkepolitiske og mellomkirkelige situasjon som råer i dag, må man ha lov til å regne med en annen utgang.

LITTERATUR;

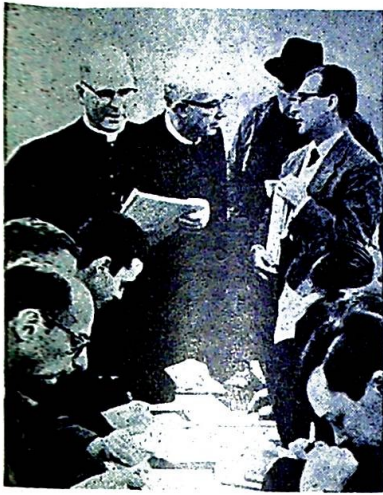
YPPERLIG UGLESERIE

Cappelen har gledet mange med fire klassikere som forlaget har sendt ut i sin Ugle-serie i høst. De fire bøkene er J. P. Jacobsens NIELS LYHNE, Ivan Turgenevs FEDRE OG SØNNER, Franz Kafkas I STRAFFEKOLONIEN OG ANDRE FORTELLINGER samt Leo Tolstojs KOSAKKENE. Ypperlig litteratur til overkommelige priser.

ST. OLAVS redaksjon har videre bl. a. mottatt til anmeldelse fra forlagene John Updikes BECH (Gyldendal) og Peter Schindlers gamle MOGENS FRANCESCO BAL-LIN (Pauluskredsens forlag).

Når dette leses er Vera Henriksens nye historiske roman like rundt hjørnet, og dette blads redaktør kommer på markedet i oktober med ALLEKLOVNER, en roman som foregår i Roma.

NYHETER

■ Katolsk ungdom i Østerrike har samlet inn omkring 47 000 underskrifter på en appell om å gi årets fredspris til den brasilianske erkebiskop Helder Camara.

■ Konferansen av katolske biskoper fra Syd- og Sydvest-Afrika, Botswana, Rhodesia, Lesotho og Swaziland har drøftet prestenes problemer i forbindelse med den kommende Bispesynode i Roma. I første rekke støtter et flertall av biskopene et forslag om at man skal kunne vie gifte menn til preste-gjerningen. Biskopene støtter også anbefalinger fra sine presteråd om at hver geistlig som har giftet seg skal kunne gjeninnsettes i sin tjeneste, etter bestemte forutsetninger.

■ Biskop Florido i Las Palmas på Kanariøyene ga de penger som kom inn under messene en søndag i august til 400 streikende transportarbeideres familier. Biskopen meddelte dette i et brev til bispedømmets troende hvor han også oppfordret dem til å vise de streikende et «kristent sinnelag».

Arbeiderne har vært i streik i tre uker fordi deres arbeidsgiver, et privat firma, ikke har betalt ut lønninger siden i mai måned.

(Cath. Herald)

■ Pave Paul har brutt sin to år lange taushet om tragedien i Nord-Irland. Han har sendt ut en appell «til alle kristne» om å arbeide sammen for å unngå ytterligere blodutgydelser, samtidig fremholder han at situasjonen er forverret på grunn av interneringene.

I en tale til pilgrimner og turister i Castelgandolfo nevnte paven at 36 mennesker er drept under de siste tre ukenes kamper i Ulster:

— Situasjonen har blitt bitrere, og er vesentlig forverret etter at helt spesielle sikkerhetstiltak ble tatt i bruk (internering uten dom).

— Vi håper befolkningen, som deler en felles kristen tro, igjen vil kunne samarbeide og oppnå fred, sa han. — Vi ber alle kristne om å forene seg i bønn om dette.

(Pavens forrige uttalelser om urolighetene i Nord-Irland kom den 17. august 1969.)

■ Den vesttyske teologiprofessoren Hans Küng skal holde en foredragsserie i New Zealand. Biskop Delargey i Auckland har offentlig underrettet katolikkene i sitt bispedømme om at dr. Küng «ikke har de new zealandske biskopers fulle tillit». Det han gjør og sier, er helt og holdent som privatmann og på eget initiativ, fremholder biskopen.

Küngs siste bok «Ufeilbarlig? En undersøkelse» har vakt debatt mange steder på grunn av sin holdning til pavens embede.

■ Erkebiskopen av Milano, kardinal Colombo har erklært at ulovlig og hasardøs bilkjøring er en synd som katolikker må skrive. Det er nødvendig å skape en ny mentalitet for de som kjører på veiene, sier kardinalen. Det avgjørende er ens samvittighet og forholdet til andre mennesker, ikke bilens motor.

■ Jesuittenes ordensgeneral, pater Arrupe har avlagt et firedagers besøk i Sovjetsamveldet. Han møtte under oppholdet ledere for den russisk Ortodokse Kirke.

■ Pave Paul har igjen rettet en appell til Kirkens prester om å vise ubetinget troskap. I en tale til en gruppe prester i august, sa han blant annet: Den som forlater preste-gjerningen, oppgir ikke bare sine egne oppgaver og sine egne løfter. Han svikter i enda høyere grad de fattige, han svikter alle dem som trenger hans ledelse, han svikter alle dem som ber om sakramentene. Han deserterer fra den viktigste post som finnes i Kirken.»

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER		Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og preste-gården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44		9.00 9.45 og	11.00 19.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83		8.35 18.00	11.00 —
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71		9.00 10.00 18.30	11.00 —
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21		8.30	—
Grefsen kapell, Glads vei 23, tlf. 212355		11.00	9.30
Lunden kloster, Øvre Lunden, tlf. 212587			10.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 22 209		8.00	10.45
BERGEN: St. Paul kirke, Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10		9.00 19.00	11.00 —
Vår Frue kirke, Helleveien, tlf. 25 73 53 — 25 77 07		9.30	—
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelenstgt. 1, tlf. 83 20 19		8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongens gt. 9, tlf. 11 438		9.00	11.00
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168		8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgt. 113, tlf. 23 751		8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haralds gt. 21, tlf. 23 195		8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresias kirke, Vesterngt. 5, tlf. 21 266		8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: St. Ansgar kirke, Kirkegt. 3, tlf. 24 225		8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannstgt. 3, tlf. 52 550		—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romerikstgt. 1, tlf. 71 28 85		8.30	11.15
MOSS: St. Mikals kapell, Ryggeveien 24, tlf. 51 038		—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverres gt. 26, tlf. 50 793		8.30	11.00
SARPSBORG: St. Olavs kapell (1. og 3. søndag) O. Haraldssonstgt. 49, tlf. 53 765		17.30	—
STABEKK: Maria kirke, Nyveien 17, tlf. 53 77 35		8.30 19.00	10.45
Veståsen kapell			9.30
STAVANGER: St. Svitbun kirke, Dronningens gt. 8, tlf. 25 534		8.00	10.45
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordstgt. 1, tlf. 11 949		8.00	10.45
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2		8.45 19.00	11.00 —
Biskopen og preste-gården tlf. 21 214			
St. Elisabeth hospital, Ila tlf. 21 670		6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegt. 5, tlf. 72 779		8.00	11.00
LEVANGER: St. Torfinns kirke og St. Eysteins sykehjem, Jernbanegt. 29		8.30	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 51 467		8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue kirke, Nørvesund, tlf. 37 558		8.30	11.00
TROMSØ: Vor Frue kirke, Storgt. 94		8.15	10.30
Biskopen og preste-gården, tlf. 3604			
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 50, tlf. 81 050		6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 81 783		8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael kirke, Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII)		19.00 8.00	11.00
St. Elisabeth Institutt, tlf. 11 392)			
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 61 501		8.00	10.30

«Det modsatte af isolasjon»

«Alt hvad I vil, at menneskene skal gøre imod jer, det samme skal I gøre imod dem» (Mt. 7,12). Med disse ord sammenfatter Kristus alle lovens forskrifter og profeternes formaninger. På denne tiden, hvor vi forbereder årsoppgaven, må vi derfor spørge os selv: Hvis vi selv var fremmede og levede i uvante omgivelser — hvad ville vi da ønske? Hvad ville være den mest kærkomne hjælp? Ville det være kontakt med et enkelt menneske, der rakte os en hjælpende hånd og viste interesse og forståelse for vore problemer? Eller ville den største hjælp være, hvis vi fandt et godt miljø med menneskeligt fællesskab og mange forskellige muligheder at vælge imellem? Vi ville have brug for begge dele, både for et enkelt menneskes forståelse, og for et større og omfattende fællesskab.

Hvad fællesskab og miljø kan den fremmede finde? Nogle institutioner yder social bistand, anviser arbejde og formidler livets fornødenheder. Dette kan ske på en ret upersonlig måde. Måske er der også kredse, der indbyder til selskabeligt samvær og stiller lokaler til rådighed. Men også dette kan ske på en uforpligtende måde og uden egentlig interesse for den fremmedes person.

Nogle fremmede føler sig særlig forladt, fordi de har en stærk familiefølelse, men nu lever adskilt fra deres familie. De savner tryghed, og de savner mennesker, de kan stole på, og som de kan være venner med. De savner det egentlige familiemiljø. Findes der mon familier, som enten enkeltvis eller i fællesskab med andre familier kan åbne sig for de fremmede?

Mest værdifuldt vil altid det miljø være, der har den bredeste kontaktflade, og som tillige går i dybden og skaber personlig kontakt mellem personer og grupper.

Har den katolske kirke og dens menigheder noget at byde i denne sammenhæng?

KATOLSK ER DET MOTSATTE AF ISOLERET

I forholdet til den fremmede vil det vise sig, om en menighed eller en kirke svarer til sit navn som katolsk. Katolsk betyder at omfatte alle men-

nesker og hele mennesket. Det betyder en universalitet, der ikke kender til at udelukke nogen, men står åben for alle. Det katolske fællesskab er nemlig ikke blot internationalt, — det står snarere over det nationale, og over alle andre grænser og skel, som race, politisk indstilling, social baggrund eller faglige kvalifikationer og dannelse kan sætte. Det katolske betyder tillige dybde, der kan rumme alt, hvad der er sandt menneskeligt. Det er en dybde, der åbner sig for mennesker i lidelse og nød for at kunne lindre.

Det katolske fællesskab står derfor sin prøve i spørgsmålet om den fremmede. Hvis et fællesskab bliver en lukket kreds, der kun eksisterer for sin egen skyld, fortjener det ikke længere navnet katolsk. Jo mere katolsk fællesskabet er, desto mere åbent

og omfattende er det, desto flere mennesker kan det nå, og jo mere værdifuld hjælp kan det tilbyde.

Kirken er katolsk i samme grad, som den overvinder isolation. Katolsk er det modsatte af isoleret. At leve katolsk vil sige at drages ud af isolationen ind i fællesskab med andre, idet man drages ind i fællesskab med Kristus.

IKKE PÅ FORHÅND UDELUKKE NOGEN SOM HELST

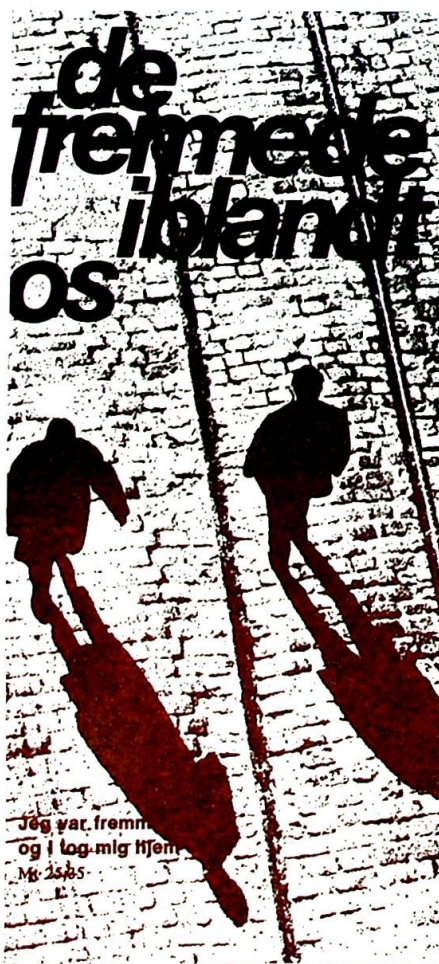
Derfor har enhver katolik et ansvar over for den isolerede og den fremmede. Dette gælder uafhængigt af, hvad der er grunden til den andens isolation. Denne grund kan være, at han kommer fra et fjernt land og er vokset op med et andet sprog og med andre skikke. Men også vore landsmænd og trofæller kan undertiden være isolerede og fremmede. Nogle kan føle sig forladte på grund af sygdom og handicap. Mange ældre mennesker føler sig alene. Dog er fornemmelsen af at være forladt af andre mennesker ikke begrænset til nogen bestemt alder. Også mange unge lider under fornemmelsen af isolation.

Undertiden synes vi måske, at folk selv er skyld i deres ensomhed. De kan være blevet fremmede for andre på grund af strid og bitterhed eller på grund af et vanskeligt temperament.

Dog bør det katolske sindelag overvinde alle grænser og ikke på forhånd udelukke nogen som helst. Ligesom Menneskesønnen kom for at opsøge det fortabte, således skulle katolikker ikke blot åbne sig for de fremmede og ensomme, men om muligt opsøge dem og i det mindste positivt interessere sig for dem.

VORT FELLESSKABS HEMMELIGHED I JESUS KRISTUS

Hemmeligheden bag sandt kristent fællesskab er Jesus Kristus. Han hører ikke fortiden til, men er den opstandne, der stadig lever iblandt os og sender sin Ånd. Han vil, at vi skal være hans disciple og efterfølgere. Han gav afkald på alt, — han forlod Faderens herlighed, og han forlod familielivets tryghed for at gøre os alle til sine brødre og søstre. Han

ØKUMENISK SØSTERKURS I GAMMELT KLOSTER

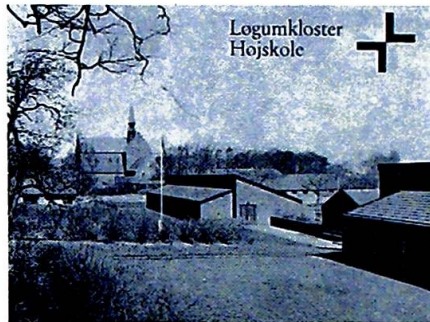
AV SØSTER METTE. O.P.

«Stilfærdig klart skal spørges om
hvorfra vi er, hvortil vi kom
om slægters vej og måde...»

... synges det i en dansk høyskole-
sang. Og i mange år har høyskolene
samlet de unge for nettopp å søke
svar på disse spørsmål. Men det var
vel første gang det ble sunget av en
slik forsamling som den som holdt til
på Løgumkloster Høyskole i august
i år. Nærmere 60 diakonisser og or-
denssøstre fra 15 forskjellige institu-
sjoner i Skandinavia var sammen i
14 dager her i dette tradisjonsrike
cistercienserkloster på S. Jylland, like
ved den tyske grense.

Her hvor munkene slo seg ned i
1173 og bygget sin vakre kirke «med
en bønn for hver sten» som det heter
— er det i våre dager vokst frem et
møtested og kultursentrum. Foruten
høyskolen, er der også et refugium,
et tilfluktssted der trette eller rett
og slett mennesker som trenger ro
til studier, kan komme og bo for
kortere eller lengre tid.

. Søstre holdt til på selve høysko-

len der elevene var reist hjem i som-
mermånedene, og kurs etter kurs av-
løste hverandre. Bygget i 60-årene ga
skolen en utmerket ramme om en
slik virksomhet med foredragssaler,
bibliotek, studieværrelser osv.

Ellers er det vanskelig å beskrive
selve høyskolemiljøet — det må ab-
solutt oppleves. Anden er en egen,
og det ble så riktig å møtes nettopp
her til en økumenisk dialog. Jeg tror
det gjorde stort inntrykk på alle den
dagen en av cisterciensermunkene fra
Bornholm for første gang siden re-
formasjonen igjen leste messen i klos-
trets gamle kapitelsal.

Forøvrig ble fellesskapet utdypet
i gruppe- og plenumssamtaler, ved
interessante forelesninger og utfluk-

åbenbarede hvorledes menneskene skal
leve som Gud Fadere barn, og at de
indbyrdes skal være som én familie.
Han skapte fred mellom mennesker
og nedrev den skilleveg, som fjend-
skap hadde reist (jfr. Ef. 2,14).

Det er denne Kristus, vi som kristne
skal give vidnesbyrd om. Kristus selv
vil leve midt i vort fellesskap, og
gennem os vil han tage sig af men-
nesker, der er fremmede og ensomme,
og som føler, at de er forladt af alle
og har tunge byrder at bære, som
ingen bekymrer sig om.

I samme grad som vort fellesskap
åbner sig for Kristus og lader ham
leve i vor midte, vil vi komme til at
afspejle den ny menneskehed, hvor
alle fjendskabens og isolationens
skranker vil falde. Således vil vi —
ikke blot som enkeltpersoner, men
som gruppe og fellesskap — iføre os
det ny menneske, hvor der ikke læn-
gere er «forskjel på græker og jøde,
omskåren og uomskåren, barbar, sky-
te, træl og fri, men Kristus er alt
i alle» (Kol. 3,11).

Hans L. Martensen.

«I århundreder har vi regnet det for
å være røkelse og søt vellukt som steg
opp mot himmelen. Men nå kommer De
og forteller meg at det er en type luft-
forurensning.»

(The Tablet, Brooklyn).

ter der vi fikk innblikk i egnens
historie. Høyskolens egen lærerstab
var ypperlig, og med noen «med-
brakte» var det lagt opp et variert
program.

Menigheten vendte seg også snart
til å se sin kirke invadert av en hel
mannequinoppvisning av ordensdrak-
ter til den daglige aftensang. Og ste-
dets sogneprest ville helst ikke gi
slipp på «sine søstre» da vi dro. Tan-
ken om et økumenisk kloster var for-
øvrig tiltalende nok!

Det er ikke lenger vanskelig for
protestanter og katolikker å møtes
i gjensidig respekt og forståelse. Vi
var alle søstre — ikke bare i navnet
— og vi folte det. Likevel kunne vi
ikke oppleve fellesskapet i dets yt-
terste konsekvens ved å gå til alters
sammen. Men kanskje var nettopp
smerten vi alle folte ved dette, den
rikeste erfaringen vi gjorde. Vi er
ikke kommet frem enda, og inntil da
må vi være trofaste mot den kirke
vi tilhører.

Men ellers opplevet vi sterkt sam-
hørigheten når det gjaldt felles pro-
blemer og oppgaver. Enten vi var
diakonisser eller ordenssøstre var vi
alle opptatte av å søke nye veier for
bedre å kunne svare på kirkens og
verdens behov.

Dessuten var fellesskapet vi fant,
ikke bare i viljen til tjeneste, men
ikke minst i bønn, autentisk nok. Og
så får vi bare håpe at den dagen
kommer da vi kan møtes ved ett natt-
verdbord som et synlig tegn på en-
heten i mangfoldigheten.

Skaff

St. Olav

en ny

abonnet

i 1971

SMÅSØSTRENE

Der er fred.

Hvem skulle tro en så hel og dyp fred var mulig i vår voldelige verden? Ikke fluktens falske fred, men fred slik den leves av mennesker som har tatt Kristi fred imot og hvis kall det er å virkeliggjøre den i det hverdagligste av det hverdaglige. Der mennesker knytter nevene mot en lukket eller tom himmel, lever de stille sin kjærlighet til Gud.

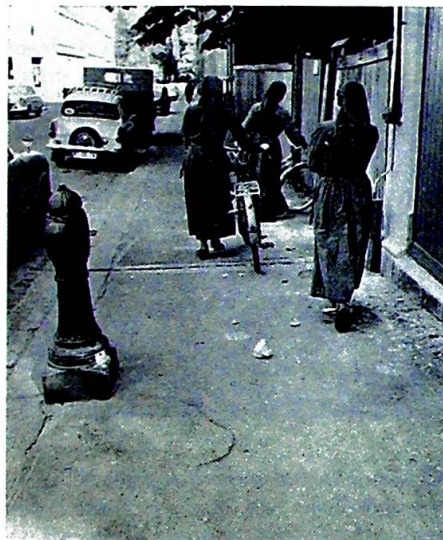
De er Jesu Små Søstre.

I juli var de samlet til den årlige retrett, og levde den i stillheten innenfor ordene. Intet skulle forstyrre deres våkenhet for Ordet. Jeg levde med dem noen døgn, på bondegården utenfor Århus, og de nærte meg med sitt vennskaps stille nærvær. Vennskap er ikke avhengig av de mange ord, men av hjertets hengivenhet slik den konkretiseres i hverdagens små handlinger.

De samles hver sommer her, kommer fra sine verksteder og fabrikker i Hammerfest, Oslo og København, der de bor i små grupper på 2, 3 eller 4. Utenfor Århus driver noen av dem en bondegård. Den er det årlige retrettsted.

Charles de Foucauld, «de smås» mester og inspirasjonskilde, ble skutt ihjel i Sahara i 1916. Der hadde han levet med nomadene i mange år, i orkenen han som så mange av dem som har søkt Gud med hele sitt brennende hjerte. Han levde med de fattigste, tok dem imot, ga dem mat og drikke, lærte deres sprog, — og alt dette fordi han elsket dem og så Kristi ansikt i den minste av dem.

Først i 1933 sluttet noe unge Pariser-prester seg sammen for et eller annet sted i verden å følge Charles de Foucauld og med ham virkeliggjøre «Nazareths skjulte liv». (Kristus levde 30 år tilbaketrucken og «skjult» i Nazareth før han trådte frem og forkynte sitt budskap til menneskene. Dette skjulte liv er det Jesu Små Brødre og Søstre vil virkeliggjøre, slik som Charles de Foucauld hele sitt liv lengtet etter det.) Den lille bror — som hans søster — skal være alles bror, som deres nåværende prior, P. de Voillaume, kaller dem med tittelen på sin bok «Freres de tous» (Paris, 1968.) To av dem er nå som alminnelige sjømenn på en norsk båt. — De Små Søstre spiret frem i 1939 og er nå spredt i små

grupper over hele verden. Mange drar med nomadene i Sahara. Charles de Foucauld viet jo, konkret, sitt liv til Islams befolkning. Andre lever i storbyenes slum, blant narkomane, prostituerte — blant de fattigste av menneskenes barn. De lever, som de selv så gjerne uttrykker det, som «en av de andre», — og om det likevel er noe som adskiller dem fra «de andre», er det ikke deres selvbestaltede barrierer, men deres hjerters åpenhet...

I Skandinavia har «de små» viet sitt liv til å være tegn på Kristus i storbyenes fabrikkhverdag. (Men en gruppe driver, som ovenfor nevnt, en bondegård.) Rainer Maria Rilke skrev engang et dikt han kalte Døden i de store byer. Disse søstre vil gi kjærlighetens næring til livets muligheter i de store byer. De arbeider sammen med menneskene der.

De tar dem imot som søker dem, og skaper med dem et samtalens rom. De ber for dem, og for alle.

De er kontemplative søstre som lever som fabrikkarbeideresker, «i mas-senes hjerte».

Klosterlivet er lenge blitt tenkt to-delt: der var aktive og kontemplative ordener, de første kalt til handlende barmhjertighet i verden, de andre til bønnens og forbønnens stillhet «utenfor» verden, utenfor menneskenes handlende og lidende liv, om enn i det skjulte forenet med dem som hvert lem på Kristi legeme er forenet med de andre. I moderne terminologi ville denne tvedeling kanskje bli uttrykt i ordene vertikalitet vs. horisontalitet: kjærlighet til Gud, virkeliggjort gjennom det kontemplative livs bønn og tilbøelse og kjærlighet til nesten, virkeliggjort gjennom det aktivt tjenende liv.

Men å følge Kristus er å elske Gud i sin neste og sin neste i Gud. Det er å se ham med Guds blikk, se Guds bilde i ham — menneskets dype og så ofte fornektede bestemmelse — dekket til av så mangt et slag, men likevel synlig for den som vil se.

Slik uttrykker P. Voillaume det i et brev til Jesu Små Brødre, 12. 2. 1957 (gjengitt i Frères de tous, s. 13):

«Små brødre, dere er ikke gjennom deres kall bestemt til å organisere legemlig eller åndelig velgjørenhetsarbeid med størst mulig effektivitet: det er ikke det Jesus ber dere om, men til gjengjeld ber han dere om, som et ytterste vitnesbyrd, som en slags motvekt mot all hang til det tekniske som Kirkens apostolat i verden risikerer å forfalle til, å elske noen mennesker, dem Jesus vil, å elske dem med vennskapets kjærlighet, ømt og som personer, og ikke som «tilfelle» som skal understøttes. Dere vil, dessuten, ofte være ute av stand til å mildne deres lidelser, selv om dere skal gjøre alt det dere kan for det, med de fattige midler dere har. Jesus har helbredet noen syke langs sin vei, han har elsket noen få venner, han har gjort det med en fredfull og menneskelig rytme, uten å søke mengde og synlig resultat.

Nå i eget hefte:

ABORT OG KRISTENT ANSVAR

De nordiske katolske biskopers erklæring om abortspørsmålet.

Kr. 3.50.

ST. OLAV FORLAG, Akersvn. 5, Oslo 1

Tlf. 20 72 48

JOSEPH- SØSTRENE

Søster Sunniva, Gina Sæther, født 8/12-1890 i Trondheim, døde på Vor Frue Hospital's sykehjem, Grefsen, fredag den 27. august 1971. Begravelsen fant sted torsdag 2. september på Vor Frelsers gravlund.

R.I.P.

Søster Victoire, Elisabeth Buchmann, født 18/6-1890, døde tirsdag 31. august i Oslo. Begravelsen fant sted fredag 3/9 på Vor Frelsers gravlund.

R.I.P.

Dere må huske at ethvert menneske er et absolutt, i Guds billede. Det er ikke å miste sin tid å elske en av de minste blant menneskene som sin bror, som om han var den eneste i verden: hvilken moralsk elendighet han enn lever i, våger jeg å si at han er like verdig vår kjærlighet som Gud selv.»

Gjennom De Små Brødre og Søstre levendegjøres denne erkjennelse: den troendes liv er en enhet av tilbedende bonn og tjenende handling. Vita contemplativa og vita activa har sin kilde i samme kjærlighet, og det skjer lett misvekster om de splittes av, — som når den kristne lever sitt liv utelukkende som politisk engasjert sosialtiker eller foran alteret når den lidende verden ikke lenger sees og elskes.

Alteret og verden hører sammen. Alteret er plantet i verden, og verden lengter etter alterets nærvær.

Jesu Små Brødre og Søstre har mer radikalt enn de fleste levet menneskevesenets to grunnretninger sam-

PRESTENE OG BISPESYNODEN

(Forts. fra s. 263.)

gjør at de bedre og med større glede kan ta seg av den oppgave som er hele Kirkens ansvar: å bringe Jesu budskap til menneskene.

III.

Det er nettopp dette som er en av den kommende Bispesynodes oppgaver. Manges øyne vil være rettet mot Roma i oktober måned, også våre. Men vi skal huske på det gamle ord om å holde føttene varme, men hodet klart og kjølig — og ikke omvendt. Ellers bærer det bare galt av sted.

Bispesynoden kan ikke «tale Roma midt imot». Ennvidere: Synoden representerer hele Kirken og på dens møter vil derfor alle de oppfatninger som lever i verdenskirken komme til uttrykk. Med andre ord: Vi kan ikke vente at biskopene lar seg spenne foran våre ideer. Til slutt må man også være oppmerksom på at Bispesynoden ikke trer sammen for å forsyne verdenspressen med sjokkerende røverhistorier om giftelystne prester. Selv om Synoden sikkert kommer til å ta stilling til de praktiske sider ved det prestelige sølibat, så er likevel dette bare en brøkdell av Synodens arbeide denne gangen. Det er ikke engang et hovedproblem. Sølibatkrisen er grunnet i en langt dypere liggende identitetskrise — som forresten ikke bare katolske prester

men til en: de lever foran alteret (konkret i flere timer hver dag) og midt i verden, solidarisk med sine arbeidskamerater, ja, som «en av dem».

(Avsluttes neste nr.)

lider under. Denne identitetskrise har for eksempel også noe å gjøre med et annet hovedemne på Synodens program, problematikken om «Rettfærdigheten i verden». Det er derfor synd at den prestelige sølibatkrisen til de grader har stått i midtpunktet for alle diskusjonene og skribleiene. Det som er langt viktigere har kommet i bakgrunnen.

Med tanke på den forestående bispesynode blir det eldgamle spørsmål igjen brennaktuelt: om Kirken fornyer seg altfor fort eller altfor langsomt. I denne forbindelse kan man nok vente at mellom de to ekstreme retninger (på den ene side dem som ikke vil ha noen forandringer i det hele tatt og på den annen side dem som ikke kan få forandret

(Forts. neste side)

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	} Oslo
Bispegården	
St. Joseph's Institutt	
Vor Frue Hosp. Nerveavd.	
St. Dominikus kirke	
Lunden Kloster	} Arendal
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	
Sta. Katarinahjemmet	
St. Franciskus Kirke	} Bergen
St. Franciskus Hosp.	
St. Pauls Kirke	} Hammerfest
Vår Frue Kirke	
Marias Minde	
St. Franciskusøstrenes Moderhus	
Øyenklinikken	
St. Josephs Hosp., Drammen	
St. Torfinns Klinik, Hamar	
St. Elisabeth Inst.	
St. Mikals Kirke	
St. Mikals Prestegård	
St. Theresia Hosp.	} Hønefoss
St. Franciskus Hosp.	
St. Magnus Kirke	} Lillestrøm
St. Magnus prestg.	
St. Elisabeths Hosp.	} Tromsø
Vår Frue Kirke	
Bispegården	
St. Olavs Kirke,	} Trondheim
Bispegården	
St. Olavs Kirke	} Tønsberg
St. Olavs Prestegård	
St. Olavs Klinik	

Ved bestilling av olje:
Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

ÅPNINGSTIDER I ST. OLAV BOKHANDEL

Hver torsdag fra kl. 10 til 17 — altså til kl. 5 om ettermiddagen.

De øvrige dager som hittil fra kl. 9—16
lørdager » » 9—14

Kom innom — det blir mange nyheter utover høsten.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo

Tlf. 20 72 48

Prestene

(Forts. fra forrige side)

alt mellom himmel og jord fort og radikalt nok), vil man finne de store skarer av Guds alminnelige folk, som i dag finner det så vanskelig å bli klok på det som foregår i Kirken og som mildest talt føler seg desorientert.

Finnes det en mulighet for å danne seg en redelig mening om hva man eventuelt kan og tør og bør vente seg av den forestående Synode? Skal våre forventninger bli oppfylt? For å kunne finne frem til et rimelig svar bør man holde seg til visse fakta og avholde seg fra å operere med ønsketenkning. Følgende «fakta» turde være av betydning:

1. Spørsmålet er egentlig ikke så meget hva Kirken, representert av bispekonferansenes delegerte, teoretisk burde gjøre på Synoden, men heller hva den praktisk vil kunne make å gjøre «her og nå» under de givne omstendigheter: Bedre er en eneste fugl i hånden enn ti andre som sitter og kvitrer i buskene og som ikke kommer oss ihende i vår egen levetid! Dette er en historisk bekreftet livslov som gjelder i Kirken så vel som i verden generelt.

2. Det er igrunnen nok så troskyldig og barnslig å mene at Kirken kunne leve uten visse bestemte funksjonelle strukturer og former. Det ville derfor være blåøyd og uansvarlig bare å begynne med å forkaste de gamle former og strukturer uten å ha ihvertfall de mest elementære nye for hånden. Menneskenaturen kan ikke leve i et vakuum. Det ville være både dumt

og dumdristig å ville rive ned så meget som mulig av det bestående, for at man skal ha en god anledning til å kunne eksperimentere fritt med så meget nytt som mulig. Kirken er ikke noe forsøksobjekt; den er en delikat organisme. Man slipper ikke noen elefant løs i et glassmagasin.

3. Det det gjelder med Bispesynoden er ikke om «mine» eller «våre» forventninger skal bli oppfylt, men om ved dens arbeide og innsats Guds vilje skal bli gjort. Av og i Kirken — den Kirke som er «vi». Spørsmålet er aldeles irrelevant om vi skal få oppleve kolossale ting eller om vi skal få se så mange reformer som mulig

eller bare så få som det går an. Slike paroler er vanligvis bare et speilbillede, enten av et tilfeldig apriori eller av en personlig ønsketenkning, som det, ærlig talt, ville være å kreve alt for mye om hele Kirken skulle ha bry med. En bør ha litt sans for proporsjon og kanskje litt humor på egne vegne også.

4. Forandringer og reformer i Kirken er gode og meningsfulle hvis og forsåvidt de er til hjelp for menneskene «her og nå» på deres vei hen imot Guds fulle mål. Således vil de eventuelle reformer og forandringer vedrørende prestenes liv og gjerning være gode og legitime, hvis og

HAR DE TATT ET SKIPPERTAK?

og betalt kr. 35,— for Deres abonnement på bladet St. Olav for i år? Vi venter fremdeles på mange, og det koster å sende ut innbetalingskort en gang til. Altså: På forhånd takk for en rask betaling nå!

St. Olav's eksp., Akersv. 5, Oslo 1
Postgiro nr. 20 46 48

DRAMMEN

GUSTAV THIELEMANN

Pølse- og hermetikkfabrikk

Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN

TYRILYS

DRAMMEN

GUSTAV BØHM & SØN A/S

Bakeri og Konditori

Drammen

FREDRIKSTAD

C. HANSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

FREDRIKSTAD
GLASSMAGASIN

FREDRIKSTAD

Byens spesialforretning

Olsson
TAPÉT OG GULVBELEGG

Agentgl. 1 - Tlf. 17 080

EDVARDSEN & NORDHEIM A/S

Autorisert Installatør
Radio og Elektrisk utstyr

Tlf. 11 220 - Fredrikstad

Andr. Janne &

Kontormaskiner - Kontorutstyr

Storgt. 4 - Fredrikstad

Tlf. 12 945

ØSTFOLDMEIERIET

Avd. Fredrikstad

O. Henriksens Sønner

Aut. Rørleggere og Rørhandel

Etabl. 1904

FREDRIKSTAD

Sentralbord 15 840

forsåvidt de er til hjelp for men-
tene til bedre og mere helhjertede
å kunne vie seg, innen hele Kirkens
kontekst, til sitt kall som er: i ord
og gjerning og atferd å formidle
Jesu budskap til menneskene i dag.

Om man fatter dette, vil man ikke
så lett miste balansen eller frykte
for å bli skuffet ved Bispesynodens
arbeide. Man vil da kunne forstå to
viktige ting. For det første, at man
i redelighetens hellige navn skal må-
te holde regning med at Kirken på
den forestående Bispesynode umulig
kan finne en universell resept for
alle problemer.

For det annet vil man forstå at
selv om Bispesynoden ikke kan finne
frem til en entydig og almenyldig
løsning, så kan man allikevel fortsatt
leve og arbeide sammen i den ene
Kristi kirke som er verdensomspen-
nende og hvori der derfor må finnes

plass også for andre meninger og
løsninger enn «mine» eller «våre».
Men det er rart med det at de som
i dag skriker høyest om kirkens de-
mokratisering, blir gjerne svært auto-
kratiske når det gjelder andre.

Alt dette bringer oss tilbake til
vårt utgangspunkt. Om vi tror på
Kristi løfte om Helligånden som Kir-
kens livsprinsipp, da vil de som har
hastverk med Kirkens og presteska-
pets reform, måtte lære å la Hellig-
ånden styre Kirken til «all sannhet»
på sin egen måte og i sitt eget tempo.
Mens de som intet hastverk har, skal
måtte lære den vanskelige lekse at

Helligånden, fordi Han fører oss til
all sannhet, alltid vil holde Kirken
i bevegelse, stille oss derfor for alltid
nye oppgaver og tvinge oss til alltid
pánytt å omstille oss etter Guds
planer.

De fleste av oss er ikke noen line-
dansere. Vi har derfor lett å bli litt
tummelumske i dag da Helligånden
byder oss å vandre på stier som vi
aldri før har trådt på. Henvist til
oss selv alene kunne disse stier man-
gen en gang forekomme oss som
risikable. Men vi kan være trygge!
«Om Gud er med oss, hvem kan da
være mot oss?»

HJERTELIG TAKK

til alle som støttet vår utlodning.

«Halden-rye» er vunnet på nr.: 2618 og gikk til Jørgen Løcken, Halden.
Resultatet ble kr.: 3000,— til N.K.K.F.

St. Birgittaforeningen, Halden

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Tlf. 21 69 06

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tlf. 23 02 40

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Røeleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullvålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tlf. 20 79 06 - 20 79 05

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Poctofino”

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i
formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot
postoppkrav.

Galigani

Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

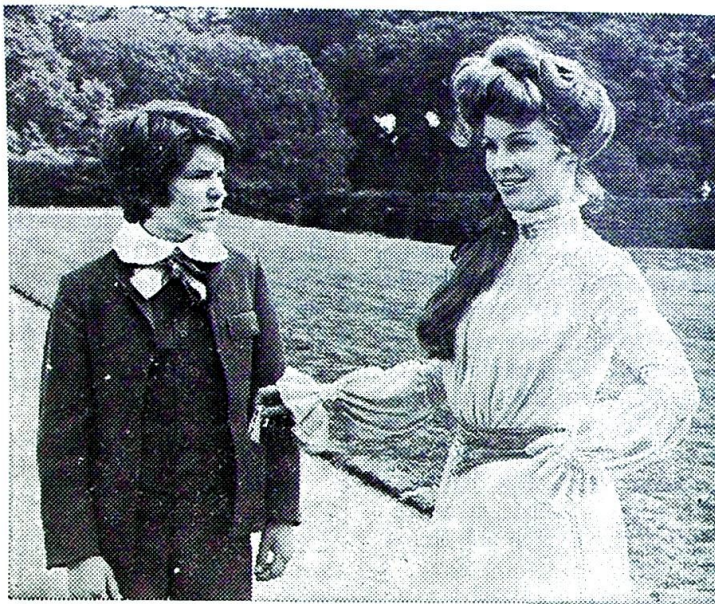

BRITISK TRIUMF

Kan det overhodet gjøres finere? Med «det» mener jeg her den sene erindringens forståelse og forklaring. Det er noe vi alle kjenner: Sterke, men uforklarte minner fra barndommens og ungdommens år «åpner» seg plutselig for én, fordi modenhet og menneskekunnskap med tiden gir oss en nøkkel til det vi opplevde dengang, uten å gjennomskue det. Bare med en følelse av at *under* det vi så og hørte i de voksnes verden, var der dyp og smerter og krefter vi ikke kjente eller forstod.

Det er dette den handler om, *Joseph Loseys* film «Budbringeren» (*The Go-Between*), et verk som — uansett hva sesongen følger opp med — vil bli stående som noe en husker med glede. Filmen bygger på en historie av *Harold Pinter*, det er ikke første gang han og *Losey* hever filmkunsten godt opp over gjennomsnittet. En aldrende herre (*Michael Redgrave* — ingen mindre) kjører på gamle tomter, en engelsk herregård hvor han som den 13-årige gutten *Leo* tilbragte noen sommeruker, engang omkring århundreskiftet, som gjest hos en skolevenns mer formuende foreldre. Og tilbake i minnet kommer en historie han dengang opplevde og nå forstår — kanskje har den hvilet som et sjokk over hans eget liv, og bestemt hans egen oppfatning av hva kjærligheten er.

Husets unge datter *Marian* (*Julie Christie*) har én kjærlighet: En av godsets bønder eller *tenants*, *Ted* (*Alan Bates*). I et glimrende skildret sen-victoriansk klasse-England er dét dømt og ulykkelig — de kan ikke få hverandre. Gutten *Leo*, ennå et barn, blir «budbringeren» mellom godset og farmen — altfor uferdig, men med tenåringens sårbare nysgjerrighet, trekkes han inn i en tragedie. Der er ikke bare kjærlighetsparet, og dets truede og farlige hemmelighet. Der er den lorden hun egentlig skal og må gifte seg med (ur-britisk og godt spilt av *James Fox* — kriger-arr fra Boerkrigen har han også). Og fremfor alt:

Dominic Guard og Julie Christie

BUDBRINGEREN
The Go-Between

Der er *moren*, skremmende utlevert av *Margaret Leighton*. Og *Pinter* var jo ikke *Pinter*, dersom han ikke skildret både skrekken for skandalen i en høyfornem familie, og en aldrende kvinnes sjalusi, i dette stormløp mot datterens kjærlighet. Hva hun kan uttrykke, bare gjennom en fort trekning omkring munnen, kunne fylle en roman, og er stor mimisk kunst.

Dette er en berikende film, fordi den er både intelligent og menneskelig, i sitt opplegg og sin virkeliggjørelse. Den samordner i fin komposisjon flere vesentlige temaer (storartet tids- og miljøskildring, en tragisk historie, barnets situasjon i de voksnes verden, alderens overbærenhet); og flere *genrer* — fra det rystende til

det komiske. Den beskriver et samfunn (England før første verdenskrig) bedre enn visst noen nokså grundig sosiologisk avhandling kunne gjøre det. Den er gjennomtrengt av sikker britisk smak, overlegen britisk menneskeforståelse — i det siste ordet ligger der også varme. Den er strålende fotografert av *Gerry Fisher* — merk de to lyssetningene han bruker, for å skille minnets fortid fra nåtiden. Det siste lyset er det kaldeste. Men i den gamle *Leo's* ansikt, *Michael Redgraves* merkelig følelsesløse maske, ser vi forståelsen og medfølelsen demre. Den får vi del i. Det løfter oss, og gjør oss glade ved noe, som bare filmkunsten helt får til.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,
Per Bjørn Halvorsen O.P.

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.
Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.
Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år.
Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen.
24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.